

Spis treści

Od autora	9
1. Dzieło literackie w sytuacji komunikacyjnej	13
1.1. Status bytowy dzieła literackiego	13
1.2. Dzieło literackie w komunikacji	15
1.3. Akt lektury	16
1.4. Utwór jako obiekt i program odbioru	19
1.5. Komunikacja jako gra z oczekiwaniami	20
1.6. Intertekstualność	22
2. Mechanizmy komunikacyjne mowy jako instrument tworzenia literackiego	24
2.1. Rola utrwalenia tekstu	24
2.2. Rola kontekstu	25
2.3. Rola sytuacji	26
2.4. Oznaczanie i współoznaczanie	27
2.5. Rekonstrukcja sensu	27
2.6. Rola wyobrażeń i przewidywań	30
2.7. Czytelnik rzeczywisty i oczekiwany	30
3. Komunikat literacki	34
3.1. Fikcjonalność	34
3.2. Świat ze słów	35
3.3. Czas w fikcji literackiej	36
3.4. Odbiorca w przestrzeni fikcyjnego świata	44
3.5. Fikcyjny świat jako przesłanie	46

4. Style, stylizacja, stylistyka	48
4.1. Pojęcie stylu	48
4.2. Styl wypowiedzi jako rezultat wyboru	49
4.3. Styl a komunikacja	50
4.4. Style współczesnej polszczyzny	50
4.5. Styl w literaturze	54
4.6. Stylizacja	57
4.7. Środki stylistyczne	60
5. Literacka genologia	74
5.1. Tradycyjna klasyfikacja i jej niedostatki	74
5.2. Kategorie rodzajowe a indywidualne cechy utworu	75
5.3. Epickość, liryczność i dramatyczność	76
5.4. Podstawy wyróżniania rodzajów – formy „mówienia”	78
5.5. Zespolenie w utworze rozmaitych form rodzajowych	79
5.6. Wybór formy komunikowania jako wyraz intencji nadawcy	84
6. Liryka, poezja, wiersz	91
6.1. Średniowieczny wiersz zdaniowy	93
6.2. Sylabizm i sylabotonizm	93
6.3. Tonizm	100
6.4. Nieregularność wiersza	101
6.5. Wiersz wolny	103
6.6. Organizacja brzmieniowa wiersza	107
6.7. Podmiotowość wypowiedzi lirycznej	108
6.8. Kształtowanie się znaczeń w procesie lektury	115
7. Struktura fabularna	119
7.1. Świat opowiadany	119
7.2. Zdarzenie w opowiadaniu	120
7.3. Osoba opowiadającego	121
7.4. Stawanie się zdarzenia	122
7.5. Zdarzenie jako zmiana znacząca	123
7.6. Zdarzenie w perspektywie komunikacji z odbiorcą	124
7.7. Zdarzenie a opis	127
7.8. Zdarzenie jako składnik zdarzeń wyższego rzędu i czynnik kształtujący ich sens z punktu widzenia czytelnika	128
7.9. Porządkująca funkcja zdarzeń w sferze fabularnej i znaczeniowej	135

7.10. Typy narracji	137
7.11. Zdarzeniowość a materia i sposób opowiadania	138
7.12. Opowiadanie o opowiadaniu	139
7.13. Kiedy opowiadanie przestaje być tokiem zdarzeń	141
7.14. Ujmowanie w formie zdarzeniowej a rozumienie	146
8. Milczenie jako sposób literackiej komunikacji	149
8.1. Milczenie w perspektywie oczekiwań	149
8.2. Milczenie w literaturze fantastyczno-naukowej	160
9. Słowo i obraz	168
9.1. Lektura wobec form audiowizualnych	168
9.2. Unaocznianie przestrzeni	170
9.3. Przestrzeń w epice i jej percepcja w dramacie	171
9.4. Usytuowanie i orientacja w przestrzeni	173
9.5. Odczytywanie rzeczywistości postrzeganej	177
9.6. Oglądanie a lektura	180
9.7. Rola pośrednika	183
9.8. Inscenizacja i ekranizacja	184
9.9. Słowo i obraz jako nośniki informacji	185
10. Wobec wartości	187
10.1. Dzieło literackie w świecie wartości z perspektywy komunikacyjnej	187
10.2. Ocena wartości	189
10.3. Arcydzieło	190
10.4. Starzenie się dzieł literackich	192
10.5. Nośniki wartości w dziele literackim	193
Słownik terminów związanych z literaturą i kulturą	201
Bibliografia uzupełniająca	277